

Adrian MIHALACHE

Agonie fără extaz

Eric-Emmanuel Schmitt s-a remarcat ca un bun dramaturg de școală veche, apt să construiască o intrigă, să dezvolte un conflict, să tensioneze o situație, să scrie dialoguri inteligente și vioaie. Multe dintre piesele lui, inspirate din lecturi, aduc în scenă personalități culturale, de care autorul se apropie fără complexe, reușind, ca urmare, să și le aproprie. Când, însă, ca în **Hotelul dintre lumi**, inspirația îi vine din viață, nu din cărți, reușita este mult mai modestă.

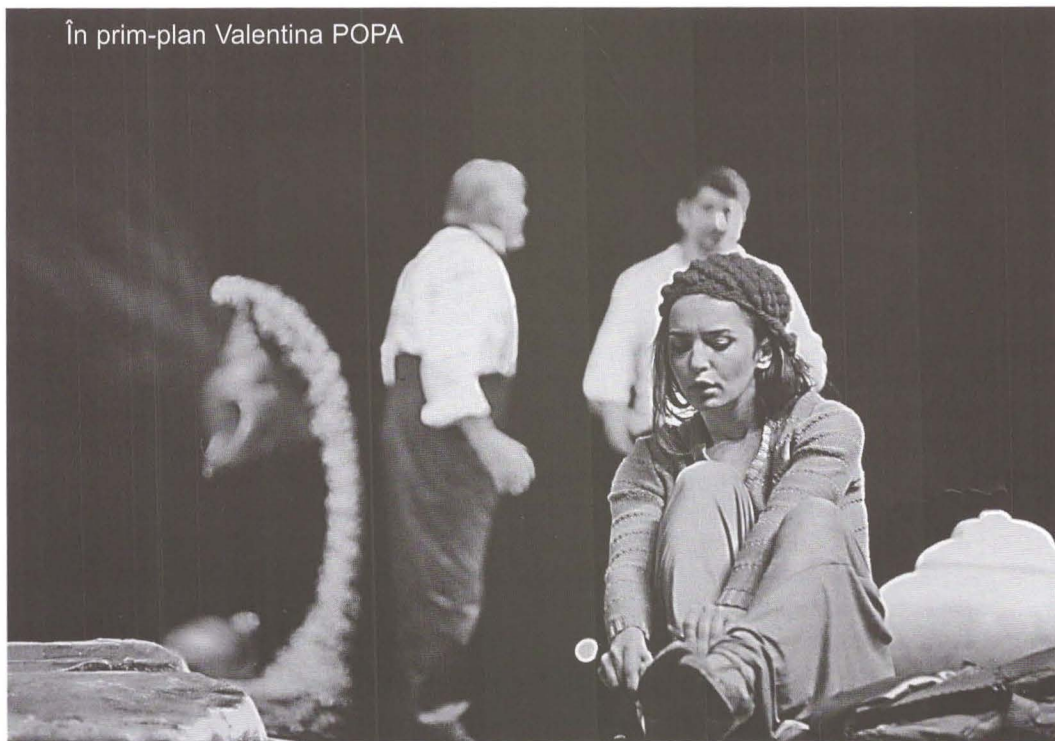
Autorul imaginează un hotel ca stație de tranziție între viață și moarte, unde așteaptă angoasați cei aflați în stare de comă. Nimic din ceea ce ar mai face aceștia aici nu ar avea consecințe. Ei își trec viețile în revistă, speră să le fie prelungite, dar totul depinde doar de hazard: acesta decide cine se va întoarce în lumea viilor și cine va urca la eternitate. Cât timp stau pe scenă, adică „între lumi”, ei își rumegă resentimentele, regretă ce au făcut și, mai ales, ceea ce n-au apucat să facă. Unii s-au sacrificat, alții au profitat, cu toții „n-au iubit cu adevărat”. Duișia îi cuprinde, încetul cu încetul, pe toți. Se plâng unii pe alții și, mai ales, fiecare se plânge pe sine însuși. Piesa este o melodramă pură și dură, ea nu articulează idei generale, ci sentimente banale. Pe scenă, moartea poate fi înfățișată fie cu tragism, fie cu cinism, dar niciodată cu sentimentalism.

Bănuiesc că regizoarea Alice Barb a fost atrasă de text prin posibilitățile pe care acesta le oferă actorilor. Alice Barb știe să facă o distribuție solidă și interesantă, combinând figuri cunoscute cu altele insolite, sesizând capacitățile latente ale unor talente care au avut prea puține șanse de exprimare. A lucrat, ca de obicei, excelent cu actorii, obținând rezultate remarcabile. Adriana Șchiopu este admirabilă în rolul femeii de serviciu care, după ce a robotit toată viața, speră ca în lumea de dincolo să nu fie nimic de curățat. Nu cade în lamentații, păstrează o doză de umor, pune accentele cu justete, nuanțează cu finețe. Momentul în care își ia rămas-bun și urcă, în nacelă, către neființă este cel mai bun din spectacol: tensionant, emoționant, bine ritmat. Păcat că autorul o face să revină, pentru a explica, pe mutește, ce bine e acolo sus. Ovidiu Niculescu portretizează convingător un bărbat care și-a trăit viața, până la patruzeci de ani, așa-zicând, cu piciorul pe accelerator. El exprimă foarte bine sentimentul de vitalitate irosită, de debusolare, de frustrare. Nu este, însă, foarte convingător, în scena esențială a declarației de dragoste: e aparent focos, dar vorbește din vârful buzelor. Are mai multă vitalitate decât simț al ritmului. Valentina Popa, în rolul tinerei care așteaptă un transplant de cord, impresionează prin farmec și prospețime. Știe să fie cochetă fără stridențe, melancolică fără pedală, curajoasă fără bravadă. Este parcă prea jucăușă, fapt care sugerează, involuntar, infantilismul. Mihai Dinvale pune savante pete de culoare compunând personajul astrologului. Dacă, în primul act, emoționează, în al doilea plusează, respectiv se emoționează, „compătîmind” prea mult cu personajul. Cele două doctorițe, personaje foarte diferite între ele, sunt îmbrăcate și pieptănate identic, ceea ce ridică dificultăți de individualizare. Ana Bart este doctorița subalternă, care gestionează dosare, dar nu ia decizii. Prin gesturi voit stângace, printr-o privire candidă, ea a reușit să dea o bună contrapondere colegei mai autoritare, interpretate de Mihaela Rădescu. Aceasta din urmă joacă foarte bine rigiditatea

Bogdan TALAȘMAN, Mihai DINVALE, Adriana ȘCHIOPU
și Ovidiu NICULESCU

În prim-plan Valentina POPA

personajului, dar transformarea din partea a doua, când decide să încalce regulamentele din impuls umanitar, este mai puțin convingătoare. Ar fi trebuit să se vadă dinainte unele semne discrete, care să te facă să presimți schimbarea la față. Bogdan Talașman nu pătrunde suficient personajul președintelui de firmă, individ antipatic și coțcar. Alegând abordarea unilaterală, ar fi trebuit să împingă portretizarea mai departe, spre grotesc. Alternativ, dacă miza pe complexitate, trebuia să sublinieze mai bine contradicțiile interne ale personajului. Așa cum stau lucrurile, acesta rămâne cam nesărat.

Doi îngerași grațioși, Corina Aldea și Traian Vlaș, propun intermezzi dansante, care rup ritmul spectacolului, fără mare câștig vizual, deoarece coregrafia, deși aparține lui Răzvan Mazilu, este banală. Andrada Chiriac a conceput un decor „feeric”, mai potrivit cu o poveste pentru copii decât cu o meditație asupra morții. Mai bune sunt costumele datorate lui Vladimir Turturică, îndeosebi cel al Valentinei Popa. Ilustrația muzicală, de regulă unul dintre punctele tari ale *brand*-ului Barb, este aici stânjenitor de redundantă. Să pui sos de Rahmaninov peste budinca lui Schmitt riscă să provoace o criză de glicemie.

Teatrul Mic din București – Hotelul dintre lumi de Eric-Emmanuel Schmitt. Regia, scenariul și ilustrația muzicală: Alice Barb. Decorul: Andrada Chiriac. Costumele: Vladimir Turturică. Coregrafia: Răzvan Mazilu. Cu: Ovidiu Niculescu (Julien Portal), Valentina Popa (Laura), Mihai Dinvale (Astronomul), Adriana Șchiopu (Marie), Bogdan Talașman (Președintele), Mihaela Rădescu (Doctorul S1), Ana Bart (Doctorul S2), Traian Vlaș (Îngerul 1), Corina Aldea (Îngerul 2). Data premierei: 25 septembrie 2009.

Cum trebuie reluată o piesă uitată

Pentru stagiunea de vară, Teatrul Metropolis a decis să joace câteva piese ușoare și amuzante, între care *Fantoma, dragostea mea!* după *Blithe Spirit* de Noel Coward. Mărturisesc că sunt un mare amator de teatru de salon, bazat pe replici prompte și situații extravagante. Îmi doresc să revăd piesele unor autori demodați ca Shaw, Maugham, Guitry sau Coward. Cu toate acestea, spectacolul de față, deși realizat cu profesionalism, m-a decepționat. Am apreciat intenția, concepția, interpretarea și realizarea, dar nu m-am prea distrat. În mijlocul buneii dispoziții ale unui public entuziast, îmi venea să spun, ca regina Victoria, „*We are not amused*”.

Am ajuns, poate cam prea repede, la concluzia că reluarea unei asemenea comedii în context post Ionesco, în vremea teatrului postdramatic, este inoportună. Chiar și nostalgicii după verva dialogului riscă să fie dezamăgiți. Ca să mă lămuresc mai bine, am cercetat modul în care a fost recepționată piesa la vremea ei. Am aflat lucruri interesante.

Noel Coward, un autor de succes în West End, a scris piesa într-o săptămână, în 1941. Era perioada războiului, în care Londra a fost bombardată continuu, de la *blitz*-ul din 1940 până la rachetele V1 și V2 din 1944/45. Publicul, care simțea nevoia de a evada din realitatea stresantă, a fost încântat să-și uite, pentru o seară, angoasele, asistând la această comedie trăsniță, ușor morbidă și de un umor negru.